

BAKURUBASANNI

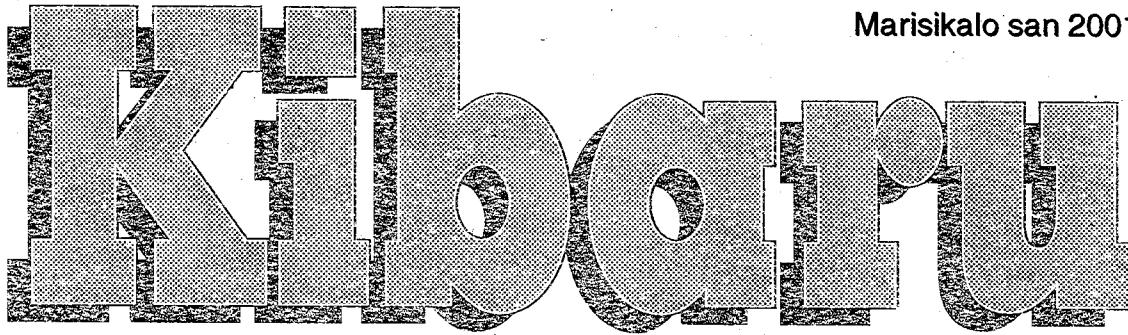
(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dōrōme 300

Afiriki kono = Dōrōme 600

Jamana wōre = Dōrōme 1000

Marisikalo san 2001

Kunnafoniseben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 29nan boko 350nan A songo : dōrōme 15

Bala Musa ye sinemadilanna caman wasa

Mali ka sinema dumanba dilannenw na, mogo kelen be sō'a bēe la; o ye Bala Musa ye. Ajinin'a fe a ka ladegeli fen o fen ke sinemako siratige la, Bala Musa Keyita y'o ke fo ka s'a dan na, sanko mogo minnu ka baara tun be tali ke dusu ni tinejalanfo la. Bala Musa y'a jeniyōro fin Malisinemako la kosebe.

A ye Solomani Sise deme kosebe sinema dilanni na. San 1975, Solomani Sise yewele bila Bala Musa ma k'a ke denfa ye «Denmusa» la; o y'a soro Bala Musa lakodonnen don ni tiyatiribō ye. A ni Solomani bēe tun be kin kelen na, n'o ye «Bozola» ye. Bala Musa ma dōwēre fo, k'a bēn'a dōgōke dem'a ka baara la. Ka fara tiyatiri dōnni kan, san 1975 y'a soro Bala Musa Keyita be siniwaw ka sinema dilannen dōw kōrō fo bamanankan na, i n'a fo: «Denmuso kunsigije».

Bala Musa ye Mali ni Farafinna sinemancamansankorōta. San 1980, a kera jeliye kalifa Jenta ka «Abanna» na. San 1982, a kera gofereneri ye Solomani Sise ka «Finé» na, ka ke dugutigi ye «Yeelen» na san 1987. San 1989, Seki Umaru Sisoko ka «Finzan» na, a kera dugutigi ye. Kosa fejoyōroba dira Baha ma sinemabō sira kan, i n'a fo «seere» la, n'o ye lagineka, Dansogo Mohamedî Kamara ka sinema dilannen ye, san 1991; o san kelen na Bala Musa ye jōnjōn soro burukinakaw ka sinemabōba dōsenfe, ladegeli siratige la. A m'a to to sinema wērew la, n'olu ye «Ginba» ye, san 1995, ani «Waati» ni «Faraw», san 1997, ani «Zenesi»,

Bala Musa Keyita

san 1999.

Minnu ni Bala Musa jera ka

sinemabow ke nogonfe, olu y'a jira ko sinemabo degeli waatiw la, ni mogo min dusu tun bora Bala Musa b'o laadi k'o dusu faga. ka se ka ladegeli ke ka s'a dan na, Bala Musa ko tiyatiribō y'o nogoy'ale bolo. A ye tiyatiribō damine kabini san 1960, «Sunjata ka maana» na. Bala Musa lakodonna kosebe arajo ni jabaranin na. A y'a ka denmisennnya min ke Segu, o kera sababuye Bala Musa ka bamanankan duman fo, ka togō sōrō la Mali kono, an'a kōkan.

Nintogotigiba in dentanyara san 2001 marisikalo tile 6, taratadon, k'a si to san 67 la. Bala Musa faatura ka muso 2 ni don 9 to a kō. Ala ka hine Bala Musa Keyita la.

Yusufu Dunbiya
Badama Dukure

Dimogow be sisew latul

Ngolope Kōne ka fo la, n'ale ye nininikela ye Katibugu lakolisoba «IER» la, min nesinnen dontogodaw sōrōko ma, ko togoda sisew be dimogofanw dun kosebe. O la a y'a yere nininka mun na a telimogofan laben; a ka baara kera dimogofan labenni n'a labuguni kōrew nēninini ye.

Dimogofanw sōrōli cogoya ka nogon: Idany'i ka dimogow lasama ni sagabo ni jēgenuguwn ni sisēnuguwn ni sisēbow ye; dimogow ben'u sig'olu la, k'u dun, ka laban k'a fanw d'u la. Lere 24 ka sē lere 36 ma, dimogofanw be kogo k'u ke ntumu ye; olu de be ja tile la, ka sōrō ku mara, walasa u kana toli. N'a y'i diya, i be se ka ntumu ninnu to yen u ka kōgo ka tile 4 walima tile 5 ke, fo k'u fara gely' u kan; o fana ka disisewye kosebe. Nin cogoya inna, mēterekē kelenna, i be se ka ntumu

kilogaramu 5 sōrō don o don.

Ngolope Kōne ka fo la ntumu, sanko ntumu kōgolen, o nafa ka bon sisew kan kosebe. Kēmesarada la, nafamayōro min be dumuni na, n'a be weleko «poroteyini», o 51,8 bēntumu la; a 72 bēntumu kōgolen na. Fangata fan na, nafa min be ntumu ni ntumu kōgolen na, o te hali kaba la. Kaba ka «kilokalori» ye 3860 ye; ka sōrō ntumu ta ye 5465 ye; ntumu kōgolen ta ye «kilokalori 4455 ye. Nininikela in ka fo la, an be don min na i ko bi, sisemaralaw be lajelen be kaba nini k'a sabau ke kilokaloriko ye, k'a sōrō ntumu ni ntumu kōgolen ta ka nogon ka teme kaba kan.

Be se dōn ko bana be sōrō dimogofe, n'o kera ka sisew balo, o te farati ye wa? Ngolope Kōne y'a jira ko farati t'a la, k'a sababu ke banakisēkow

ne 2

neñinibagaw y'a jira ko baasi te sise ninnu dunni na; sisew ka dunfen koro ye dimogo ye. O tuma, sise te bana soro nin sira fe!

Nolope Kone b'a fe ka «taari» kelen laben, ko yoro ke dimogofan labugun izini sigiyoro ye. O la, don o don a be kilogaramu 600 soro dimogofan na ka bila sisemaralaw ni jegemaralaw ka bolo kan. Izini labenni musakaw be ben nansaraw ka wari «ero» 228.000 ma; o ye dolariwari 1.500.000 ye; a be ben sefawari miliyon 150 ma. A kone kalifalen don kenyereyew ka ciyakeda demeli jekulu «APEP» la. An be don min na i ko bi, u ni dije selekenaani waribonba be k'a kumaw fo. Nin y'a sije folo ye nin nogn izini ka jo farafinna; a be ke sababu ye ka baara di mog 50 ma.

Berehima Ture
Badama Dukure

San 2001, marisikalo tile 10

KIBARU kanubagaw n'a lafasabagaw ka donba

«KIBARU» kunnafoniseben nimoro folo jirala malidenw na, san 1972, marisikalo tile 10. O san 29 ye ninan san 2001, marisikalo tile 10 ye. Kabini Kibaru bodon fo ka n'a bila bi la, an fasokunnafoniseben fololafasabagaw mu to togodaw ni galoduguw kono. «KIBARU» wololen «KABAARU» la fulakan na ani «XIBAARE» la soninkekan wali marakakan na, o ye caman fara Mali kanw dondalali kan, k'u ke baarakeminew ni yereñenabominew ye an balima togodalamogow bolo.

An be don min na, i ko bi Mali kan 10 ni ko de be ka kalan lakolisow ni balikukalansow kono. N'o ye tine ye k'o hakili marayoro ye seben ye, o tuma Kibaru ni fasokanw kunnafoniseben tow te se ka ke foyi ye balikukan dafalan n'a jiidilan ko. Malidenw bee k'a t'u hakili la k'an ka kanw te se ka ke fosi ye an yere ko. N'an y'u labaara, ka nininiw k'u la ka se dønniya hake min na, an b'o nafaw de sor'la, bawo mog faamuyalenw y'a jira ko kan lankolon te dije kono. Kanbalon'a saya bee b'a fobagaw de bolo. Ala kan'an tige an yere la, k'an danbe don bog la "walikanw nofe.

Basiriki Ture.

San 2002 kalataw baaraw nesigili be sen na

Sann'a k'a ka taama kuncé Bamako mara kono komini naaninan na, togosébenkow kan, jamana lamini ni sigidaw minisiri ni politikitonw nemogow ye nogonye do ke minisiriso in nogonyesoba kono, alamisadon, marisikalo tile 8, san 2001. Nogonye in senfe minisiri Usumani Si n'a baaraketogonw ye politikitonw ladonniya togosében lahalayaw la fo ka n'a bila fewuruyekalo tile 26, ani san 2002 kalataw laben daw.

Ka n'a bila fewuruyekalo tile 28 na, jamanaden minnu togosében, olu be ben 8.072.594 ma; kemesarada la, o ye 75,05 ye. Nka yorow be nogon ne, kemesarada la Moti ta ye 86,97 ye; ale be yorotow ne kosebe; Seguta ye 79,64 ye; Kulukoro ta ye 79,36 ye; Sikaso ta ye 74,81 ye; Kayi ta ye 72,28 ye. Togosében in ye sira soro nin yorow bee la kosebe. Nka Kidali ta kera 57,59 ye kemesarada la; Gawa ta kera 65,05 ye; Tumutu ta kera 65,60 ye; nin yorokofolenwni Bamako mara ka kan k'u jija halibi baaraw fe. N'i ye jatemeine ke, i b'a soro kemesarada la Bamako mara la, serikili 25 ni komini kelen sera 80 ma; daw yere b'o ni san ce; serikili 19 ni komini fila sera 60 ni 70 ma. Yoro minnu ma sira soro togosében in na, olu ka gelyaw sababu bora laben cogoyaw la. Nka gelyaba be minnu ka togosében na, oluyemaliden minnu sigilen don jamana kókan. Fo ka se bi ma, jamana lamini ciyakeda ma kunnafoi jønjøn kelen soro mog sebennew hake kan, jamana kókan.

A hakili b'a la ko jamana kókankow ni jamanden minnu be kókan, olu ka minisiriso bëna kunnafoniw d'a ma tile fila in na. Min ye kalataw labenni jekulu sigili ye, ka taamasen kura d'o koro, n'o ye «CENI» ye, o kumaw cayara kosebe. Politikiton minnu ni fanga be fan kelen fe, olu ka mog duuru ka kan ka don jekulu in na; ton minnu ni fanga te kan kelen fo, olu fana ka mogow ye duuru ye; Minnu lakodonn te ni politiki ye, olu fana ka mogow ye duuru ye. Jamana lamini ciyakeda ye bataki ci paritiw bee ma, uk'uka mogow sugandi. Nka bataki in mata fanganininaw jiminsira fe, minnu te ton na, olu ko ninne ker'u ko. Nka ciyakeda in ka jate la, kalataw labenni jekulu fanfe, fanganinna kelennamogowka kan k'utogosében tonw fe, minnu ni fanga be fan kelen na, walima minnu ni fanga te fan kelen fe.

A jirala ko jekulu in ka kan ka sigijoona walasa a ka baaraw damine n'olu ye kalataw labenni n'u kolosili ye. Min ye «CENI» kura in ni «delegason» ce konewye, n'o fana ye ciyakeda kura sigilen ye kalataw kama, n'o kohamitun be mogocaman na, Usumani Si y'a jira k'o ciyakeda kura in ka baara ye wotesében ni togosében na, ka wari di tonw ma, anik'ajanto «CENI» ka ciyakemiñenw na kalataw waati la. O tuma baasi si man kan ka don «CENI» ni «Delegason» ce.

Bande Musa Sisoko
Badama Dukure

Balamusa Keyita taar'a da

Tarata san 2001 marisikalo tile 6 don, tuma min na, seli jønajew be sen na, kunnafonikunamanba do dora malidenw tulo kan : Ko Balamusa, ye dije to. Daw kabakoyara, daw kasira, daw y'a hine mine, daw yere ko tine te. Balamusa ka sangaci kunnafoi kunayara kosebe, nka a ma kunaya limaniyabaaw bolo, sabu u y'a døn ko Balamusa ma ban ka na dije na, a te se ka ban taali ma.

Balamusa kera baarakela laadiri ye. A ka baara kanu tun b'a la kosebe, a tun b'a nedon fo ka baarada in kanu don mog caman na.

Balamusa ka fasoden numanya baara kono, a y'a jira an na ko : baara kanu mana ke mogo la, a kecogo numan t'i kognan. Aka arajosobaara la, Balamusa tun be se «Føcogonuman na, a tun be fowaatinuman sidon». Balamusa tun be se ka kunnafoi kunaman fo ka ne fo ka lamënbaaw wasa. N be dugawu ke Balamusa ye : Ala ka hine a la, Ala k'a taayoro fisaya n'a boyoro ye. A ye dawula min soro dije na, Ala k'a taayoro dawula girinya n'o ye.

Burama Sidibe ka bo Sirakorla C.A.R. la.

Sisun «Gerefuli» ye cew ka baara ye

«Si nafa ka bon ka teme koori ta kan». Jangine Keyita ye nin kuma min fo an ka jamana cemance dugu do lá, o kera yeleko ye togodaw yiriwali minisiri Eli Madani Jalo n'a nofemogow bolo.

Togodaw yiriwali minisiriso y'a jatemine ko sikolo hake min soro se be Mali ye, o be se sikolo toni 180.000 ma san kono; nka toni 80.000 doron de be se ka laben o la, wa kemesarada

Nka soro Jangine ma fosi fo ni tijé te; sabu an be don min na i ko bi si be sefawari miliyari 5 ladon Mali kun san o san; o kofe nansaraw y'a fol' min ke kosa in na k'u bëna «Sokola» dilan ni fen werew ye min te «kakawo» tulu ye, o ye barika don siko la kosebe.

Ia, o toni 80.000 la 40 doron de be labo ka taa jamana kókan. Tijé don, n'a fóra ko ce k'a ni da siko kan, o be se ka ke yeleko ye, sabu sikolo tómoni n'a labaarali n'a feereli yemusow ka baarawye; nka kabinisi gerefuliko nana, min kera sababu ye

si ka den san duuru kono, ka soro kóren, n'i ye si t'a yere ma, a te den nin san 15 walima san 20 te, o wale kera sababu ye ka yelema don siko taabolow la. Yafon Berete ka fo la, n'ale ye kórsigi ye togodaw yiriwali minisiriso la, n'a nesinnen don wulaba kókokow ma, ko seneke law donna si gerefulen turuli la k'a sababu ke, ub'a dón k'a ka teli ka den.

An be don min na i ko bi «IER» ka jate la, n'o ye ciyakeda ye min nesinnen don togodaw ka soro ma, kemesarada la, si gerefulen min be son, ob'e se 50 ma. Oye fen ye min be mogo hakili sigi siko la, n'a bëna ke sababu ye ka sikolo soro caya jamana sisunko la kosebe.

Minisiri Eli Madani Jalo y'a jira ko gerefuli ye feerew ye minnu be se ka siko yiriwa ka t'a fe. A y'a jira ko dijé n'a lamini na, n'i ye sikolo soro tila saba ye, Mali b'a jo ni fila ye. Ko ni deme ma don musow ma siko tén a sira soro, sabu sikolo hake min te labaara, o de ka ca kosebe. O kofe gerefuliko fana bëna ce caman sen don siko la.

Berehima TURE
Badama Dukure

Sorodasi lasigilenw ka baara kurako

Jalatigi Sori Ibarahima Kulubali si be san 57 na; a lasigira san 2000 desanburukalo tile 31, a kelen ka sanji 39 ke sorodasiya la. A y'a jira k'ale tun m'a dón a bëna baara min ke lafiñebó kónona na; nk'a fólen a ye ko kalan do ben'a k'u kun ku dege baara kuraw la, ale m'o ko bila daga girin da la. Sori Ibarahima ni sorodasi lasigilen mogo 23 werew de jera ka kalan ninnu ke; ale ye semara sugandi k'a sabu ke sekó tun ka d'a ye ka koro, w'a y'a jatemine ko nafa fana b'a la. A ye kalanke banaw furakeli la, ani sew latangali banaw ma, ani se fandataw sugandicogo. Semara cogoyaw nefor'u ye. Sori y'a jira k'a bëna semarayoro do laben Bamako dafela la. A fo mogo minnu y'u kalan, olu y'a

f'a yek'aka Bamako suguké feereyoro ye. Bees b'a dón ko sefan ni sew te laboli ke Bamako, sanko selidonw waatiw la; se kelen be se sefawari kemewçoro, walima kemewolonwula ma. Jalatigi Sori Ibarahima Kulubali ye nafa soro goferenaman ka feere sirilenw na ka sorodasi lasigilenw deme lafiñebó kónona na. Jalatigiba Cewulen Satigi Sidibe ka fo la, n'ale ye kórsigi ye sorodasiw ni sorodasi kórow ka minisiriso la, ko ni sorodasiw lasigira, ka sorodasifiniw bila, u kamana be gan. O kama jamana nemogo y'a naniya siri ka nin feerew soro sorodasi lasigilenw ye. Ninan sorodasi lasigilen 285 kalanna baaraw la. Dow ka baaraw kera bagamara, jiribaara, nakobaara,

semara, jegelamo ani malosene ye. Dow fana ka baaraw kera «meniziyeya» ni kuranbaara ni mobilidilan ani sobaaraw ye. A jirala ko san nataw la sorodasi jalantanw de bëna caya kosebe nin baara kofolenw na sabu Cewulen Satigi Sidibe ka fo la sariya do tara kosa in na min b'a jira ko sorodasi fen o fen mana san 37 soro ka sor'o ma jala soro, lafiñebó be wajibiy'o kan. Nin ye demeba ye ka nesin sorodasiw ma, nka dow y'a jatemine ko gansan te. Sabu sorodasi degelen muguci la, n'i y'o lasigi k'o te baara were soro ka ke, o ye farati belebele ye jamana kono.

Berehima Ture
Badama Dukure

Lagine politikimögow n'a cikelaw filila njogon ka tine ma.

Djelatigekow latemenni siratige la, n'o ye hadamadenyakow ni sörökow ye, Lagine cikelaw labanna ka fen damadöw faamuya u ni politikimögow ni faamalamögow cekow la, n'o digir'u la kojugu. O politikimögow ye mögöw ye, minnu bë sigi njemögoya la, jamanadenw tögöla, wote siratige la, n'o ye depitew ni mériw ye. Faamalamögow ye minisiriw ni marabolow njemögow ani baaradaw kuntigiw ye. Ni hadamaden bör'a hadamaden njogon jigi körö, cogoya dola, ka sör'a sigilen te n'a ye, a t'a file fosiyetugun. Odekerá Laginecikelaw ni nin mögö kofolenw ta ye, n'o ye fanga kunda mögöw ye. Cikelaw y'a faamuya ko politikimögow tugulen t'u la u ka sörök yiriwalikow n'u ka hérékow ni lafiyakow kama, nka, u b'u nökan woteko de kama, walasa u ka sigi njemögoya la. U y'a faamuya ko faamalamögow tugulen t'u la u ka sörök yiriwalikow n'u ka bönögöläkow kama, nka, olu fana b'u nökan uka sigiyörökodekama, walasa ukana wuli, ka mögöwre bila unona. Fen min digir'u la kojugu, o ye ko n'a mögöw sigira njemögoya la, uyé layidu minnu ta, k'a nesin cikelaw ma, u t'o kelen si b'a sira fe.

O körö ye ko ni wote dogo dara wali ni kunkocunna u kan, ubë wuli donkaböla cikelaw kan. Nka n'u y'u sago sörö wali n'u mago nena, cikelaw t'u ye tugun. O tora senna, fo cikelaw ye jatemine ke, ka nin mögöw balankun dönlolu la. Osiratige la, uy'a faamuya k'a mögöw bëe b'a dönlöko cikelaw ka ca cogo min na, n'u ka njemögöw wulila k'u jo mögö min körö, faama kunda fen ofen na, o tigi te wuli ka b'a sigiyörö la. O temenen kó, n'u y'u nökanmögöw n'u ka töndenw fara njogon kan, yörö o yörö, ka wote mögö min ye, o tigi bë sigi njemögoya la. Fanga kunda mögöw bëe b'a dönlöko cikejekulu 5.800 minnu sigilen bë

Lagine kono, n'u töndenw ye forotigiw ni bagantigiw faralen ye njogon kan, olu njemögöw t'u kan mada mögö ye, k'o tigi ye fangatigi wali sariyatigi ye. U t'u kan mada mögö ye, k'o tigi ye pariti politiki njemögö tögö bölen ye, pariti tow te se k'u sanga min ka pariti ma. U t'u kan mada mögö ye, k'o tigi ye senkola wali fentigi ye. N'u mago bë fen min na, yörö min na ani waati min na, u b'o sörö, a diya n'a goya la. N'u ko fen min ka ke, cogo min na, o bë k'o cogo la. N'u ko fen min te ke o bë dabila. N'u ye wele bila mögö min na, o tigi bolibagato de bë s'u ma. U bë sin, ka wuli, ka taa don faamaw kan, ka sörö olu sigilen te n'a ye. O n'a taa bëe, u bë bisimila, k'u lamén, ka sörö k'u mago nena. Nin bëe b'a jira ko cikelaw sebe dönnen bë Lagine kono. Oye fen ye, min ma ke gansan. Nin njogonna wale te ke jamana si kono ni sababu t'a la. Mögöw te siran njogon je ni kun t'a la. Lagine cikelaw sebe dönni n'u niyörö sigili sababu k'er'u wulicogo deye, k'u jomurutilisen kan, ko faamawy'utööro, ut'u file fosi ye, ub'utogolakowboloda, k'u lateme, ka sörö t'a kalama. U ko faamaw nataw bë ka bonya ka t'a fe, k'o kösöñ, u taalan kera yurugu-yurugu ni nanbara ye. U ko ni faamaw te ka tulon ke cikelaw la, u t'olu ka sörök K'u sago y'u sigilen nena. U ko ni njemögödöwsugandika t'udacikëkow minisiri tulo kan, k'u hakilinantaw n'u joyorö nefö ka d'a kan. O cogo la, a jirala minisiri la, ko sisan, cikelaw ye faamuyalike, ko faamaw t'uka layidu talenw b'a sira fe u kun min na, u y'o dönlöko, k'o kösöñ, ni pini faamaw fs, k'u sen bë cikelaw ka labennikow u ka sörökown'uka sannifeerekowla, k'olu

yere bë se k'u tögöläkow nena, i k'u njogonnaw bë k'a ke cogo min na, jamana döw kono, ko ni faamaw farala u la, k'u sen b'u sen na, k'u ye k'u to yen, u ka söröw bë k'u ta ye, u ni mögö tena bila njogon na tugun, u tena jigin mögö la tugun, u bë lafiya, nka, ni faamaw m'u sen b'u sen na, u bë na murutilikow ke, minnu mankanw te dogo mögö si la, jamana kono. O murutiliko kuma kera sababu ye, ka faamaw n'u koknjogonw ani dugumögöw tila, k'u ke kulu fila ye. Kulu fölö mögöw dara cikelaw ka murutilikola. Olu ko k'u bë murutiföka fijen bila u ni faamaw cekow la, kulu filanan mögöw ma da cikelaw ka murutilikola. Olu ko k'u te muruti, ka masör'u bë siran faamaw je. Mögöw tora njogon na, nin cogo la, föka se san 1992 ma, n'o kera Lagine cikelaw ka murutili fölö san ye. O söröla cogo min na, o file :

Cikelaw ye tönsigi ke, k'u ka njemögö döw sugandi, olu ka t'a jini cikëkow minisiri fe, a ka fen bëe ke, walasa pömuteri kana bo yörö wëre, ka don Lagine jamana kono. U y'a jira k'o ye fen ye, min ka kan ka dabila, ka d'a kan, olu bë pömuteri min sene, o bë jamanadenw labo, f'a to bë t'u bolo. U ko ni pömuteri bora kókan, olu ka pömuteri bë gala, mögö t'a laje, fo ni kókan pömuteri bëe sanna ka ban. Minisiri fölöla ka jo d'u ma, ka sörö ka layidu ta. Nka, hali san ma yelema, pömuteri bora kókan, ka don jamana kono, ka bala cikelaw la. Olu diminen ye tönsigi ke, k'u bëna mone b'u yere la. U benn'a kan k'u bë donitamöbili caman nini, k'u bila ka taa marabolow kono, k'u ka töndenw ka pömuteri bëe pese, k'u ta, ka na n'u ye yörö minnu na, olu ka dönlöko minnu ta b'a la, olu fana ka dönlöko. U y'a jira ko n'u ka pömuteri bëe sera kene kelen kan, u bë se minisiri ma, k'a f'a ye, k'a ka hérë bë fen min na, o ye ka wuli, ka

wari bɔ̄ kesu kono, k'u ka pomuteri lajerenw bɛ̄e san, walasa k'u dusu sumaya. U ko n'a ma ke nin cogo la, u te minisiri dɔgoya, u t'a nen, u t'a bugo, nka, u bɛ̄e be yelema minisiriso la, k'o k'u dagayɔrɔ ye, u bɛ̄e tilen yen, u bɛ̄e si yen, u te bɔ̄ yen, fo n'u ka wari dafalen dir'u ma. U ko minisiri te se k'a fo ko wari te yen, ka d'a kan, bɛ̄e b'a dɔn ko wari sɔrɔla kɔkan pomuteri ladonnènwna. Uy'a jira nɔgɔn na, k'u b'ɔ̄ wari yere de nɔkan. Minisiri ye nin kumaw bɛ̄e mɛn ka sɔr'a ni cikelaw ka cidenw ma nɔgɔn ye. Mɔgo caman wulila ka t'a kuma f'a ye. Cew b'olu la, musow b'u la. Olu bɛ̄e y'a jir'a la ko cikelaw b'a kɔ, k'u labennnen don ka kunko las'a ma, k'a bil'a malokene kan, wali k'a bɔ̄ minisiriya la. A sɔrɔla ka wuli, ka sɛben dilan, min b'a jira ko kɔkan senefen fosi te ladon Lagine jamana kono tugun. A y'o sɛben di peresidan ma, o k'a bolonɔ bil'a la ka sɔrɔk'a lase cikelaw ma fɔlɔ, ka tila k'a fo telewison ni arajow la, k'a bɔ̄ kunnafonisebɛn w kono. Cikelaw y'o sɛben sɔrɔ tuma min na, u dusu sumayara, f'u y'a tɔgɔ da ko kɛlebansebɛn. U ma se minisiri ma tugun, uy'a fuka mɔgɔwyekomurutili ma bɔ̄, ka d'a kan u kunnawolola, u jɔyɔrɔ dɔnna faso nafasɔrɔko la. Faamaw y'u sen bɔ̄ cikelaw ka kow la nin cogo de la. Olu sɔrɔla k'u laben, k'utogɔlakow nɛnab'uyerɛye, jamana kono an "a kɔkan. Uy'o baaraw ke ka nɛ, ka tɔgɔ, nafolo, bonya ani fanga sɔrɔ, fo bɛ̄e da benn'a ma, k'u te dese fosi la, jamana kono. O cogo la, mɔgo minnu bɛ̄e ka kuntigiya pini seriwisidaw la, olu be s'u ma, k'u makasi, walasa u ka don faamaw kan, olu k'u bila u sagonayɔrɔla. Utɔr'omogɔmasinaw demeni de la fo politikimɔgɔw nan'u sendon wotekola, k'u ka ca cogomin na, n'u wotera mɔgo min ye, yɔrɔ min na, o tigibɛ̄ sigi. Omogɔw de be woro 10 da fura la, ka t'u yere kalifa cikejekuluw nɛmogɔwla, f'u ka duguw kono, walasa u n'u ka tɔndenw ka woteuye. Olu de bɛ̄e ladiyalifɛn suguya

caman di cikelaw ma, wari, magonefɛnw, baarakeminenw, dugukolow ani baganw be minnu na. Olu de be baara kologirin suguya caman ke cikelaw ka duguw kono, minnu nafa b'u kɔnɔmɔgɔw bɛ̄e kan. O baara dɔw ye siraw dilanni, kɔlɔn w senni, sow joli ani forow labenni, k'u tila mɔgɔw ni nɔgɔn ce, u k'a k'u ka nɔforow ni maloforow anijiridenforow ye. Politikimɔgɔ minnu ye nin baara nafamaw ke duguw kono, minnu t'u woloduguw ye, olu somogɔw y'a jir'u la ko sann'u ka taa baara ke mɔgo wɛrew ye, u k'a ke mɔgɔw ye, u ni minnu ye kelen ye. O de ye yelema don woteko la, k'a bɔ̄ dɔnbagako la, k'a ke siyako ye. O cogo la, sosow dama de bɛ̄e mago nɛ nɔgɔn ye, ka wote nɔgɔn ye. Maninkaw, fulaw, geresew n'a siya tow be fana de be wote nɔgɔn ye. Lagine bɛ̄e kono, paritiw labanna ka sigi siyako de bolo kan. O de ye pariti caya, ka geleya don wotekow la. San 1998 desanburukalo wote min kera ka peresidan sigi ani san 2000 zuwɛnkalo wote min kera ka mériw

sigi, o wote fila bɛ̄e latemenna siyako de bolo kan, n'o ye nɔgɔn fisayali ye ni nɔgɔnye, foka se juguya, nengoya, kɔromatigeli, nenini ani kɛlɛ ma, bɔlɔnkɔnɔnaw ni wotekeyɔrɔw la. Siyawoloma bɛ̄e na ni fadenyakɛlɛ n'a nɔgɔn lajabakow ni tijeni minnu ye, olu de ye geleya don wote kɛ ani wotekeyɔrɔw n'u kɔnɔfɛnw bɛ̄e karili wali u jenini. Nin walew ye jamana denw kɔ̄ don nɔgɔn na ka t'a fe, ka jamana kɔnɔsigi goya, ka jamana tɔgɔ tijɛ, ka jamana nɛmogɔw n'u demebagaw bɛ̄e lamaloya. Lagine peresidan de fɔlo da sera nin kow ma. O kera kabini san 1991 la. O tuma la, a y'a fo ko walasa siyako kana paritiw caya, ka geleya don wotekow la, paritiw ka kan, ka dan fila de ma. Peresidan ka nin kuma ma mɔgo minnu kun minɛ, olu de ye jo d'a ma sisan, ka masɔrɔ Lagine paritiko bɔra politikiko la, k'a ke siyako ye, bɛ̄e nena.

Abudulayi Jari Jalo
ani Amadu GANI Kante.

Afiriki Di Sidi ni furadilannaw ce mankan

Furadilannabaw ye Afiriki di Sidi wele sariya la, a kelen k'a jira ko sariyanin ka kan ka don sidabanamisɛnw furaw feereli n'u dilanni na. Ninye wale ye min konew ka nɔgɔn Afiriki di Sidi, Mali, Burukina Faso, ani Kɔdiwarimɔgɔw bolo, sabu sidabanamisɛnw furakelicogo min be senna sisan, n'o ye. «Tiriterapi» furakeli ye, o musakaw be t'u jo sefawari miliɔ 10, walima miliɔn 20 na san kono.

Bee b'a kalama ko Endijamana ye feerew siri ka fura kɛrenkɛrennenw dilan, n'olu ye «Deseyi» ye n'olu sɔŋo te teme sefawari baa biduuru kan san kono. Afiriki di Sidi ma minɛcogo si sɔrɔ furadilannaw ka nin damatɛmɛ wale in na, sabu sidato miliɔn 4 de be jamana in kono; o kɔrɔ ye ko kemesarada la,

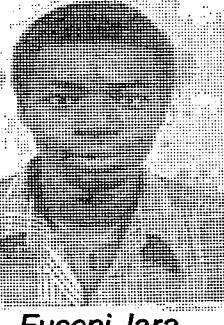
sida be jamanaden 10 na. Furadilanna ɔnan ninnu ni Afiriki di Sidi ma se ka kan kelen fo, sabu olu y'a jira kofura danɔgɔnmakobɛ̄ ninini baaraw nagasi k'u segin kɔ. Ni mɔgɔ min ye nin kuma in laje, i b'a fo ko tijɛ don; nka n'i y'a jukɔrola laje kosebe i b'a sɔrɔ ko nata b'a ko jukɔrɔ; sabu kemesarada la furadilannaw b'uka sɔrɔ 35 don furaw mankutuli siraw fe; o be ben ninini musakaw tilance ma.

Misali la, «Gilakiso», n'o ye furadilannaw ka ɔnanaba ye, a jirala k'oyenafa min sɔrɔ furaw feereli san 2000 kono, o be t'a jɔsefawari miliyar baa duuru la. Furadilannaw ni Afiriki di Sidi be mankan min na sisan, o b'a jira ku nin sɔrɔba in t'u nɛkɔrɔ fosi ye.

Badama Dukure.

Togodalamusomanninw ka Bamako sigi

Ne ye su tan ni duuru ke polisiw nof «arafili» la. Bees b'a don ko Bamako ye warijiniyoro ye. N ye nin kunnafoni nini B a m a k o ,

Fuseni Jara

togodalamusomanninw kan, minnu bëna fën nini. Këmesarada la, togodalamusomannin 70 be siradalajo ke su fe.

An minnu bora togodaw la, an maloyalen don ni an ka musomanninw ye. N ye musomannin dow nininka, sababu min b'ubila sungurubaya la ani sufe yaala la. U si ma jaabi jolen fo : k'u boto don kundugiyorow la, wàlima u terimusow fe yen; walima k'u boto tun don sanni na butiki la.

Ne b'a nini togodalamogow fe, minnu be «kibaru» kalan, an k'an fangaw ke kelen ye ka nin wale kele. Ne yere ni polisiw degera ka ban. Nin wale tun te Mali la yan fo, nka bi Mali ta juguyara jamana tow ta ye. Nin wale in kelen don sababu ye ka furuwsa, ka kanuw dabila, ka hadamadenya lagosi an ka togodaw la. N y'a naniya siri ka to ka nin walew n'u noggonnaw lakali Kibaruseben kono, kalo o kalo. Aw fana k'a laje k'aw hakilinataw seben wale in kan, k'u ci «Kibaru» ma. Ne te dan musomanninw dòron ma; n bëna kuma cemanniw fana kan.

N ka foli be ka taa polisiw ma, minnu be arondisiman 6nan, 3nan, ani 7nan ni 4nan na, sanko u ka neomogow.

Fuseni Jara
Sanfili Bamako

Kobalakanw ye balo soro ninan

Ninan samiyé koni diyara Kobala yan ! Koori ma sen, nka sajo, keninge, so, ani ku n'u noggonnaw sabatira kosebe. Balo koni soro la dugumogow fe.

Lazeni Togola
Kobala Banko Joyila.

Semudete ma senekelaw jate

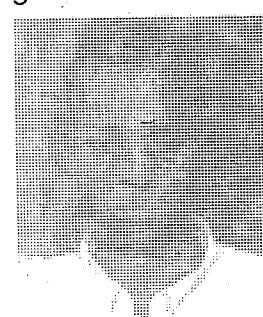
Segafina ye kooriseneduguba ye; nka ninan geleyaba donna koorko la, sabu semudete ma senekela jate fosi ye. San o san do be fara nogo ni posoni songow kan. O dun si t'u bali ka do bo koori songo la. O kera geleyaba y'anw kitakaw bolo. O de koso sanji follow binne, bees ye no ni kaba dan sabu olu de be ke baloye. Ni sanji were nana, an be tiga dan. Ni mogo min b'a fe ka koori sen, o tigi fana b'a ka koori dan. N b'a nini senekelaw fe, mogo si kana baloko bila koorko kama.

Manbi Tunkara
Segafina-Kita

Kominiko ma faamu kosebe

Mogo do te don kalo do jotuma na, i be don k'a yeelen na. Fo, arondisimanko de tun be yen; mogo si tun te kominiko kuma menitulo la. An be don min na i ko bi, kominiko befan bees la.

F o l o , a r o n d i s i m a n k e l e n t u n b e s e ka dugu 60 ni

Basiru Kulubali

ko mara. Nka sisan komini kelen ka dugu marataw cayalenba ye 15 ye; dow t'o bo. Mun na komini kelen te se ka dugu 30 walima dugu 40 mara ? Fén do be yen, fo mogow k'o faamu. N'i y'a ye k'an be dugu do ta ka ke komini ye, sigikafé be ke ka ben a kan ko nin dugu masina be ke komini ye. Nka kominiko ma faamuya kosebe dugumisenw kono. Arondisiman kelen tun be dugu 60 mara fo; nka n'a fo ka komini kelen te se ka dugu 30 walima dugu 40 mara, duguw ka kan ka fara noggon kan ka komini kelen bonya kosebe; o de ka ni, sabu karisalakaw be na, o ka fisa ni karisa be na ye.

Basiru Kulubali
Balikukalankaramogo
Sananko-Falaje-Kati

Sennantola ka di ne ye kosebe

A jirala ko Mali bëna se ka san 2002 ntoloatanba laben. Ne be min nini malidew fe, an bees ka je ka dugawu ke Mali ye, walasa an ka kupu in soro. Nka ne be min nini kerenkerennenya la jamana ntolatantona fe, u ka don kungo kono, sabu mogow be soro yen minnu be ntolatan nedon kosebe. Ne ka jate la Mali te se ka seba soro sennatolatan na ni nininiw ma ke jamana seleke naani bees la.

Cemogo Jara
Jankara-Banko.

Negbabugu musow ye deme soro

An ka dugu musow ye demejekulu do bisimila, min kera sababu ye ka yelemba don dugu taabolow la, sanko kenyako siratige la.

Poroze ye muso dow bila ka na Negbabugu musow baro kenyako kan, walasa u be se ka misaliw soro ka kenyaya sabati dugu kono. Baro in kera denw ladamluli kan, ani furakeli cogoyaw, i n'a fo furakise dicogo.

Okofe, porozeyewaricamanjurudon musow la, u be se k'u bolo yelema minnu na. O kera sababu ye muso caman ka juraya faamu.

Burema Jara
Animateri-Negbabugu
Bosofala komini-Negela.

Negbabugukaw ka kunnafoniko nogoyara

Anwe ne doonin soro kunnafonikola, an ye arajoso do laben min be kilometere 3 soro Negebabugu n'a lamini na.

Adabora kunnafoni nafamabaw laseli kama, i n'a fo dugutigi ka welew ni baganw soyeliko, an'u noggonnaw. Kunnafooni laseli teliyara negebabugukaw bees ma.

Burulayi Taraweleye
Negbabugu- Negela

Bolifénw temeninogoya Diyo-Bamabugu.

San 2001 fewuruyekalo tile 10, baara nafamaba do k'er'an ka dugu kono, n'o ye «pasasiniwo» dilanni ye, walasa ka mobilis ni wotorow ani negesow ni motow temeni nogoya.

Baaraw nemogoya tun be Umaru Tanbura bolo n'o ye Bamako disitiriki kuntigi ye negesira baaradaa la. An ka dugu cekorobaw ni denmisénonw nemogow n'an kerefe duguu mogow dow fana tun be kene kan, in'a fo Sejebugu, Mangorotu, ani Komi-komi.

Baaraw kera bonya ni karama kono. Dugu 3 cemisenw bora ni wotorow ye ka gabakurunw doni walasa sira in be laben ka ne, ka dugumogow lafiya. Denmisénw ka nemogoya tun be Bakari Bilen Jara bolo.

Siyaka Tarawele Animateri
Diyo-Bamabugu-Kati

Mogow te tanu fo n'u sara

Ne ka denmisén kolosili la, an te mogow tanu, k'u walenumandon, k'u ka ko numanw fo fo n'u ntanyara.

Koro ni neci min be nin wale la, nem'olu don faamu ! Ne ka denmisén hakili m'a to k'olu don. A dun be t'an nena ko ni kuma y'a fo waati n'a fo yoro je, do bora fokun nafa la.

Misali la, Arajo baarakelaw, Denba Kulubai ni Talibi soeginnen kofe, an sorola k'u ka kewale lakikaw don. N'b'a nini kibaru kanubagaw n'a kalanbagaw fe, u ka n jaabi nin yoro k'an. Sabu ne hakili la su te menni ke bilen; a te ko n'enabo; a te laadili ke fana.

Burama Sidibe
Sirakorla «CAR» la.

Telewisonko y'an lafiya

Kodamadow ye ne nisondiya jamana kono, foli ka kan ka ke minnu na. O ko folo file :

Anw fe yan Jankara, folofolo arajo ni telewison si tun ma se ka sira soro. Nka sisani telewisonko ni sababa benna. Aa, tige yere la, n'i segennen bora kungo la, ka «tele» dayels doren, i dusu be suma.

Lasina Jara
Jankara-Banko Joyila

Musow fana be tasuma don kungo la.

Ne y'a kolosi nin waati in na, tasuma dow be wuli kungo kono, olu te donsow no ye; sigaretiminnaw no te, wa finfinbolaw fana no te.

An balaka minnu be taa kalaw tige ka na segekata dilan, olu te son ka yoro furan k'a js kosebs; o be ke sababu ye ka tasuma wuli.

Wena Kulubali
Balikukalankaramogo
Jekuma-Wolodo Komini

Musow fana ka batakiw ci «Kibaru» ma

N be «kibaru» ni Arajomali baarakelaw bee fo. Sabu, an tun be dibi la, n'o ye kalanbaliya dibi ye; nka, Ala ni «kibaru» barika, yeelen falenna yoro caman na, kerkenkerennenya la togodaw la.

Folofolo, n'an ka mogokorobaw tun be nisongo jate, u tun b'a ke ni belekisew ye. O waati, ni mogo min tun ko, k'anw ka kanw bena seben, mogo si tun te d'a la.

N be foli bila ka taa Kolokani mara mogow ma, sabu u ka bataki citaw ka ca. N'b'a nini balikukan musow fe, u ka batakiw seben, k'u ci kibaru ma. Fosi te diya ni muso t'a la.

Yaya Mariko
Kalabankoro - Bamako.

Denmusow ka furunafoloko

Mogo dow b'u denmusow don furu la, ka laban k'olu furunafolow don baganw na, walima ka ko werew ke ni nafolo in ye, dow yere be nafolo in ke ka muso furu ka di balimakew ma. Hali dorome kelen, u t'a di denmuso ma, walasa a ka se ka feerew san.

O be balimaw la, o be denfaw la. Ni denmuso ka celataa dogdara, fosi te denmuso bolo; fosi te denfa bolo; fosi te denba bolo, sabu furunafolo bee tigena k'a ban pewu ! N'okera denmuso fana be boli ka taa feerew nini. Ngogotigi caman be taa dugubaw kono nin cogoya la; a' y'a don ko nin te wale numan ye !

Sebajan Jara
Zanbugu - Kojalandala.

Maraseginso nana ni benbaliya ye.

Fen kelen min be ka ne konogan, o y e maraseginsoko ye. Sabu mara kungokononama be nini ka fisaya n'a sokononama ye. N'i y'a jatemin, mara seginnen so benbaliya be yoro caman na.

Ka soro mara be kokan benbaliya min ma don anw ni nogen ce, mun na mara seginnen so o be don anw ni nogen ce ? N balimaw, ne b'anw hakili jigin k'a fo ko mara seginna ka n'a boyoro la ! Sabu mara tun be so korolen. An k'an miiri ! N'o kera an be ben. N'an benna ko be dilan.

Sumangilake Kulubali
Fasumuku-Kula Komini.

An ka foli be «PILAN ENTERINASONALI» ye

«Pilan Enterinasohali» ye lakoliso jo Sitantumu dugu kono ninan «Kilasi» saba don. Lakoliso in jora k'a ban tile 82 kono. Amusakaw benna sefawari miliyon kelen ni dounin ma. Dugu ka bota kera sefawari 120.000 ye. «Pilan enterinasohali» y'a jo ni musaka tow bee ye; o la an ka foli be ciyakeda in ye.

Manan Keyita
Sitantumu Kita

Senekelaw toorla

Nin ye welekan ye ka nesin an ka jamana nemogow ma, k'u k'u kofile senekelaw la dochin. N'o te an segenna sa de ! An janina; an toorla, k'o sababu ke munye ? Senefenw te wari soro tun ! Anw ka senefenw jaasilen don an bolo, kerkenkerennenya la anminnu be senekelaw kulu kan ni dabankurunni ye; misidaba te se ka baara ke yen. An te se fana ka koori dan yen. Ni kooriseneaw ka sannifeere sera, olu be wari soro. Anw dun te fosi seni ni tiga ni no te; sannifeere t'olu la. Yala an be wari soro cogo di ? Wari soro cogo si te anw kulukansenekelaw bolo. O tuma an b'a nini jamana nemogow fe, u k'a laje ka sannifeere sigi noko ni tigako la, walasa an ka senefenw ka don da la.

Salifudeni Tarawele Kulukoronin-Negela

Sidabana nangata bë fō cogo o cogo, a ka jugu n'o bëe ye

An bë sidabana nangata fō cogo o cogo, a ka jugu n'o bëe ye, sanko farafinna jamanaw kono. An bë don min na i ko bi, minnu sata bë bo sidabana na, o ka ca ka taa ka segin, ni Afiriki kèle dabilabaliw mögöfagataw hake ye.

I mana jahadiw ni bana werew mögöfagataw bëe lajelen fara nögön kan, o si te sidabana kasaara taw bë farafinna. An ka jamanaw kono bi, sida te ka denmisen to, a te ka boliku to, a te ka mögököroba to. Bana jugu in bë ka bëe lajelen gosi ka don nögön na. Wa jate o jate bora sidako kan Afiriki, a taara k'o bëe dan. San 1991, dijé jamana hörnyalenw ka tönbä bolofara min jësinnen don Hadamadenw ka kenejakow ma, n'o bë wele ko «OMS», o tun y'a jira ko san 1999 kono, sida banakise bëna yelema hadamaden miliyon 9 fe Afiriki dörön, mögö miliyon 5 bëna bëne u ni na minnu na. Nk'a ko kera pentekelenw ye, bawo banakise in yelemaria mögö miliyon 24 nögonna de fe, ka mögö miliyon 14 bëne unina, olu cëma. Mögö faamuyalenw ye hake min bisigiya, k'o jateminë, a temen'o kan fo siñe 2 wali siñe 3.

Dönnikelaw ka ninini bora' kan koa bë san keme yirika bo, sida banakise tun bë warabilen döw de joli la, woronin bë minna na. O warabilen minnu caman bë Afiriki saharayanfan jukoro jamanaw kono, olu de y'a banakise yelema hadamaden fe, minnu tun b'u faga k'u sogo dun. O yelemalisira telimantuntedöwerye, ubosobagaw jolidaw ko. U tun bë don olu jolida kënëw fe, k'u to sogoboso la. Bawo a

jirala ko anbenbawtunka sogo dunta fanaba tun ye woronin sogo ye o waati.

Nka komia waatiy'a söröhadmadenw tun manca dugukolo kókan, banakise inyesankemeyirika camankëyelema - yelema la, k'a sörö mögö m'a jate kojuguba ye folo. Faamuyacogo min b'o la, a tun bë jate fijebanaw banakise fe, i n'a fo noninsan ni kunfilatu ni kanjabana minnu bë cun an kan san 10 o san 10, walima san 20 a san 20.

Nka hadamadenw nana bugun waati min na ka ton nögön kan i ko ntönw, sidabana lakodonna o waati de la; bawo togodalamögöw ye galodugubaw sira minë, ka denbayaw fara-fara, ka sungurubaya lawere, ka jenëya ke berebila ye, bëe b'i ta la, n'i ye banabaato degunnenw ka joliko fara okan, mögöwëre joli banakisema minnu kér'olu la, nin bëe de ye sidabanako bange, k'a ke kénékanko ye, k'a jeya bëe ma.

Sida bë ka hadamadenw lafu cogo minna, a bë ka dijé söröko walew bëe nagasi o cogo kelen na.

O bë se ka faamu, k'a sababu ke min ye, n'i y'a men ko söröhadmaden de b'a ke. Misali la, lameriken jamana min kelen don ka dijé bëe mara, nise bëe b'u ye, a jirala ko sidamanatow hakemìn bëyen, obësemögö 900.000 ma. Mögö 200 000 b'olu cëma minnu t'a kalama ko sida b'u la. Lamerikew bara, san 1998, mögö minnu sata bora sida la, o tar'i jomögö 400.000 ni k'o la.

Mögö faamuyalenw ka foli la, sida kasaara ka jugu Farafinna ka teme

dijé tonkun naani yörötow kan, bawo se t'an ye dabali t'an ye.

Dijé jamana hörnyalenw ka tönbä bolofara min dilemma sida künbenni kadara kono, n'o ye «ONU» / Sida ye, o y'a jira san 1998 ko sidabana ka mögö minetaw hake tun ye 16.000 ye, tile o tile, dijé seleke naani na. Nka kerenkerennenya la, o jankarotow fanba ye Afiriki denw ye. O b'a jira k'an bë yörötow min na, sidatow hake ka kan ka ke mögö miliyon 40 ni k'o ye dugukolo kan.

Sidabana kónoröfili ye setigi jamanaw bila ninini sugu bëe la fura juman söröli la subahanabana in na. Fura do söröla folo, min sera ka doonin dörön de b'a kasaara la. Nka o furako ma sabati folo ka d'a kan, a toli ka gelen, a songo ka ca hali farajew ma sanko anw bololankolonw.

A bë fō an fe yan farafinna ko «banakunben» ka fisa banafurakëye. An bë don min na, o ko bi, dijé dögotöröbaw bë k'u senw n'u bolo don tuguciji n'o ye bolociji ye, o juman do fana ninini na, min boloci bëna hadamadenw kisi, k'u ni lakana sidaban masibaw ma.

Lahawuta nafolow de bë ka don o baaraw dafé Ameriki ani Asi ni Afiriki ni yörötow la. Nka halisa bolociji jenana ma sörö folo min bë se ka bunahadaddenw bë sidabana bolo, k'an bëe lajelen tanga banajugu in ma. Tuguciji folo minnu söröla, dijé nininikelaw bëe k'o sifile mögö döw la, minnu y'u si bila Ala ma, k'a nin mögonifin tow ka kisi, hali ni fen were y'olu sörö, u bë jen n'o ye.

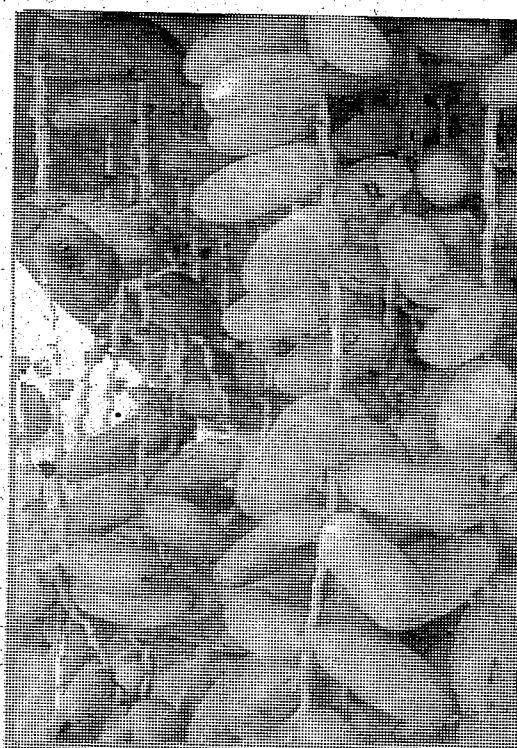
Basiriki Ture ni Yusufu Jalo

Ntamarosun : Alason

Sanga ni waati bëe lajelen na ntamarosun be dugujukoraji kofo. A diliw be ji la, a kun be funteni na. A be soro farafinna koronfela jamanaw kono. A ka teli ka soro yorow la, yorow minnu funteni b'a den mon. Ntamarosun ye dakabanajiri ye min ni bin bolén don nogonfe, n'a ju faraw ka ca kosebe. Cenimusobentamarosunna; okoson, a nedonbaaw be ntamarosun ceman feerew yuguyugu musoman taw kan, walasa a ka se ka den. A janya be se metere mugan walima bisaba ma; a be se ka sanji kembe balo, w'a be meen ka den konuman. Ntamaroden te kelenw ye; döw be se santimetere 8 ma; döw ye santimetere 2 ye; a girinya ye garamu 2 ye, fo ka se 10 ma. Kolo b'a kono. A dama ka kan hadamaden ni bagan bëe la balokonuman fanfela la. Ntamaroden ka timi; döw mugulama don, döw jalen don; döw ka magan. Timimanw delakodonnen don kosebe; olu be feere fan bëe fe.

Ntamaroden minnu jalen n'u mugulama don, olu be dun i n'a fo dumuni tow. U be nimi taamasira fe ka minnogø lateme; walima k'u tobi sufe, walima k'a mugu bo, k'a ke degø ye. Gomi b'a kogobali la; n'a kogora, a be timiya; sukaro be sora la. Balofen were be soro ntamaroden kogolen na, n'o ye «vitamini B» ye.

Ntamaroden suguya do be yen, ko «Degelfri Nuri», kemesarada la a 90 bëe yebu ye, 10 ye koloye. Ale girinya be se garamu 10 ma. Ni ntamaroden be kogo ka t'a fe, gomi be ban a kono, k'ono bilan inafamafen werewyeminnu ka teli ka minnogøbo mogola. Jiridenw bëe la, ntamaroden nogon te yen balofenko fanfela la, i n'a fo «kalisiyomu» «majesiyomu», «fosiñori», ani «porotidi» ni «lipidi» ni

pekitini» ni «tanen».

Baloko siratige la, nafa min be ntamaroden na, o nogon te jiriden si la dije kono. A be mogow nafa, mogow minnu joli ka dogo, walima minnu wulito don ka bobana na. Ntamarofurabuluw n'a ji be ke ka furakeli ke, i n'a fo sogosogoni fogonfogonnabanaw. Hali a kolow be mugu-mugu k'u ke fura ye. Kolow tobicogo do be yen, n'i y'o ke, o ye kafe y'i bolo. A be ke bagandumini fana ye.

Den döron te ntamarosun nafa ye. A fan bëe n'a neci don. A ncon keneke ne be ni saha kosebe; n'a donna kumuna, a be ke minfen farinmanba ye min ni «faraka» be surunya nogon na. Ntamaroju kókanfaraw mugu be bo kongo waati la k'a ke dumuni ye; ju yere be ke ka so bili.

Ntamarosun be sobili ni debenko, ani segiko magow bëe lajelen ne; a fara be dilan k'o ke jurukise ye ani debenw n'u nogonnaw; «Hali ntamaro buluw be ke furalan ye.

Santali di Rosameli
Badama Dukure

KUPUDIMONDI belenituuru be se Afiriki ma san 2010

Afiriki ntolatankow nenabo jekulu «KAFU» Kuntigi Isa HAYATU y'a jira ko ni fen were ma ke, san 2010 KUPUDIMONDI bëna laben Afiriki kono:

Kuma donyoro n'a boyoro cayalen, k'a sababu ke mogø döw ma d'a ko la halibi, Isa HAYATU y'a tamaki bo bëe la ko KUPUDIMONDI min ka kan ka tan Alimani san 2006, ko n'o bora yen KUPUDIMONDI laben be kalifa Airiki la. Ako n'an ye jatemine ke, a b'in'ufu Afiriki ye san 106 de ke toroko-toroko la, walasa KUPUDIMONDI kumbenw ka d'a ma. Ako yoro la, dije ntolatankow nenabo jekuluba «FIFA» mana fen o fen nini Afiriki jamanaw fe, an yere dama be ben o la, sanko Afiriki ka se döron ka san 2010 KUPUDIMONDI bisimila, beeleni - tuuru kadara kono. Kunnafonidilaw ye Isa HAYATU nininka «KAFU» ka fëerew-sirilenko la Afiriki funankenin ntolaci ñanaw ka farajela taalila. Ak'oye fenyé «KAFU» se te min na, bawo a te se ka mogow bali ka taa u garissege nini jamana kókan. Nka min man di «KAFU» ye o y'a kécogo de ye. U be taa ni döw ye k'a soro usima san 18 soro. Ub'u dogo ka taa ni döw fana ye. Ale yere Isa HAYATU ka jate la jamana kelen - kelen bëe ka kan ka sariya ta a ka ntolacilaw ka jamana werew taali hukumu kono.

Afiriki funankenin minnu si ma san 20 dafa folo, olu ka KUPUDAFIRIKI be sen na mariskalo in na Ecopi faaba kono, n'o ye Adisabeba ye. Kununfonidilaw ye Isa HAYATU nininka a ka doonin fo jama ye Afiriki funankenin ntolatanna ñanaw seko n'u donko kan. Isa ye jaabi min d'o la, a ko bi an be se k'an waso n'an ka denmisén serew bëe ye dije balontankenew bëe kan.

A ka kuma laban na, Isa HAYATU ko ni Afiriki funankeninw ma sira bila, a ka c'a la an be kun don do Eropu ni Ameriki woroduguyanfan ntolatan ñanaw na.

Basiriki TURE

Jiko don kerenkerennen dijé kono

A bë foko hadamaden dara ka bɔ jinibogo la. Dijé seleke naani don kerenkerennen hukumukono, ka nesin jiko ma dijé kono, an ka jamana dugujukorofenko, yeelenko ani jiko minisiriso ye koro do laben santiri Joliba la, min kera jiko kan, san 2001 marisikalo tile 22, alamisadon.

Korofow senfe, Malijiko tonba nemogo Alifuseni Mayiga y'a jira ko denmisew, musow ani cew hake min te ji numan soro k'u magow dilan, o ka ca ni miliyari kelen ye, dijé n'alamini na. O kofe, to be ka minnu ka jiko je, faantanya kunda ani banabagato kunda, olu be se miliyari 2 ni miliyon keme naani ma. O kama marisikalo tile 22 ka kan ka lakovon mogo kelen-kelen bëfe, k'a ke ji nesi nesolidon ye dijé kono.

Dijé seleke naani tonba «ONU» ka lajeba ye marisikalo tile 22 kerenkeren k'a ke ji ka don ye dijé kono, desanburukalo la, san 1992. Minisiriso ka mogo min tun be kene kan, Maliki Alifuseni y'a jira ko kene ya ni ji ka kan ni kolosili ye. A ko dijé kono, kemesarada la, kogo be ji hake min na, n'a te se ka min, o be se 97 ma. Hadamadenw be se k'u jikomagow ne ji min na, n'o ka ni, kemesaradal a, o te teme kelen kan; wa o ji fana be dugujukorola la.

Ni ji be na ni kene ya ni nenanaya ye, a be se ka na nibanawfana ye, sanko mogo ta fanfela la.

N'i ye sabaato 1000 ta farafinna, minnusata be bojila, olubé se 17 ma. Kemesarada la sugunebilenkebana be 28 na farafinna. Sumaya be mogo

800.000 faga farafinna san o sah. Farafinna dugumisenw kono, n'i ye mogow keme sigi, i b'a soro mara ye mogo 25 fije olu la. Bana caman be soro ji fe.

Mali la, kemesarada la, dugumisen 30 be yen jitayorow ma laben yoro minnu na. Kemesarada la ji numan soro li se te togodalamogo 72 ye.

Korofow senfe, dòw da sera nogow ma, iziniw ni jegefagalaw be minnu lase ji ma.

Kuma kuncé la minisiriso ka mogo y'a jira ko Mali la bi bana caman be soro ji fe. Kemesarada la ji numan be laboli ke jamana fan min na, o te teme 50 kan. Ob'a sabati ko halibi baaraba de tora jiko sabatili fan na.

**Beliko Musa Bari
Badama Dukure**

Dakan sa te !

Bee lajelen hakili b'a la ko san 1993 setanburukalo tile 30 alamisadon, kelobolo min y'a joyoro fa. Musa ka fanga binni na, san 1991 marisikalo tile 26 don, o nemogow tora ji la pankurun kasaara senfe, laadala panni do hukumukono. Nemogoninna tun ye komandan Siyaka Kone ni Umaru Sisoko ani «Suleyetenan» Yakuba Jara ye.

Nin don, mogow dusu kasira kosebe k'a sababu ke ce saba ninnu joyoro ye san 1991 marisikalo tile 25 su, k'a dugu je 26 la. Olu de y'u jo ni fanga binni baaraw girinmanyoro ye. A don, kapiteni Umaru Sisoko n'a ka ceden 12 walima 15 y'a jo ni arajoso ni

televisenso ye. Lasidan sefu Yakuba Jakite tun ye Kuluba Pale lakanabagaw ka nemogo ye, minnu kera sababu ye ka Kuluba mineli nogoya Siyaka Kone n'a ka cedenw bolo, sanni miniwi ka temen ni miniti 15 ye, n'o kera peresidan nimeli waati yere ye.

An be don min na i ko bi, san tan walewkelenkofe, nanake Siyaka Kone ka cedenw be yoro jumen na? Sarisansefu Usmani Sisoko, kaporal Siyaka Jara ani solid kilasi folo Yakuba Togola sara. Kilasi folo solid Yaya Kulubali tora sirabakan kasaara do la. Mogó caman b'a miiri ko nin te gansan ye, ko nama no don. Nka kilasi folo solid Yusufu Mariko y'a jira ko «dakankow» don. An be

don min na i ko bi, ale ye lopitali «Likisanburu» kolosibaga ye. Min ye sarisansefu Isa Tarawele ye, n'alé ka jala tun be beeta ne, o ye Lasidansefu ye bi; para kelobolo mobili dilanyoro nemogo don. Kilasi folo solid Bubu Sidibenikaporalisefu Gawusu Keyita kera mogoba dòw kolosibagaw ye. Mamadu Male, Abudaramani Tarawele, Nawe Keyita kera sarisansefu ye, para kelobolo la. Sarisan Alifonsi Keyita ni Solomani Dawu kera lasidanw ye. Mogó kelen min bora sorodasiya la, o ye kaporal Sumayila Kulubali ye. Ale taara Faransi. An be don min na i ko bi, a b'a fe ka don sorodasiya la jamana kokan.

Badama Dukure

Benen togodalamogow ka warimarako geleyaw

Kesu minnu sigilen don togodaw la n'u be jurudon togodalamogow la, n'u be wele ko «CICAM», olu be ka geleya sorò don o don ka t'a fe k'a sababu ke yuruguyurugu ye. A be san damado bo, kesuw tun mana juru fen o fen don, a bee lajelen tun be sara ka ban pewu. Nka bi geleya donna juruw sarali la. Wari hake min be juru la bi, o be se sefawari miliyari 3 ni miliyon kemé duuru ma. Kemesarada la tonmogow ka juru sarabali be se 45 ma. An be don min na i ko bi, kesu 96 ninnu ka juruw sarali ye baara dan ye.

Nin kesuw joggona man ca Benen kono bi. Wari in bee lajelen ye tondenw ka wariw faralen ye joggon kan, ka se ka juru don tondenw na sariya ni waati la. Tondenw te dowerew ye monnikelaw, senekelaw, baganmaralaw, bololabaarakelaw ani jagomisenninkelaw n'u joggonnaw ko. Hali mogo kalannen minnu be ta togodalamogow fe k'u ka baaraw ke, olu yamarualen te ka don ton in na. Togodalamogow de ye kesuw sigi; wa olu fana de b'a konew bee lajelen jenabo.

Nka togodalamogow y'u jigi da mogo minnu kan k'olu sugandi, k'u ke ton konew jenabojekulu ye, walima kolosijekulu, olu yere de kera kesuw cibagaw ye. Konenabojekuluw be juruw donni yamaruya; kesuw baarakelaw ta ye baara doron keli ye. Konenabojekuluw mogo dow y'u to la ka juruw ta, u yere togo la, ani cogoya werew la minnu ne ma se ka don. O kera sababu ye k'a mogo caman ka donkasola. In'a fo Gasiton Sayizonu, ni Ajara banki jenabogoba tun don; ale ye kesuw ka sefawari miliyon 10 bil'a ka jufa kono. An be don na i ko bi a be kasu la Poroito Nowo; o kofe juru min yelenn'a n'a muso la, o ka ca ni sefawari miliyon kelen ni baa kemesaba ye.

Konenabola caman be wari dun k'a sababu ke jurutala ka kalanbatiya ye. Misali la Poli Zensu, n'o ye Akipakipa Nisesen kesu konenabojekulu jemew cemew ye, o ye sefawari miliyon kelen minc musow ka jekulu la, k'o wari bil'a kun, ka sor'a tun dabora kesu kama. Fo ka se bi ma, wari in ma se ka sorò. A ka baara fana tun ye ka mogow wele, u ka na juruw ta kesu la; n'olu ye wari sorò tuma min, ale yere be sorò ka wari juruta o mogow fe. O wari yuruguyurugulen be se sefawari miliyon 10 ma. Mog 14 minnu sugandira ka ke kesu in konenabojekuluw mogowy, olu la gogo 6 minnen don bi.

Tuma min na Poli Zensu nininkara wale hinnuna, a sonn'a ma. Ako kesu ka wari hake min b'ale fan fe, a ka ca ni sefawari miliyon kelen ni doonin ye. Ako wari to juru be tondenw na. Nk'a bee doni dar'ale kun sabu ale b'a bolono bila jurudonseben na. Ka sorò a yere ma kenya!

Konenabojekulu dow be jurudon

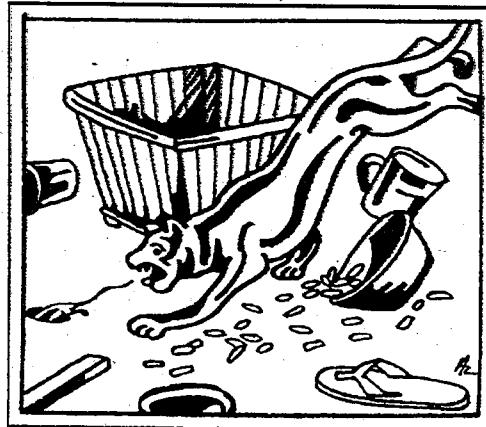
cogoyaw la, minnu te sidon abada. Hali aderesi t'a jurutala dow la. Hali jatekela minnu bolo be wari la, ni jigi tun be se ka d'olukan, olu fana caman be kasu la. Muso minnu be wari labaara kesu la, olu dow fana bolila ni wari ye.

Jurumisenninkow nedonbaga do, Alen Aninkipe y'a jira ko walasa wale in ka se ka kele, fo konenabojekuluw mogow ka warilabaara law ka baaraw nedon; walasa u bee lajelen ka damakenje baaraw la. A jirala ko wari min ma sara, o be soroli be geleya. A be k'in'a fo «CNCA» ka sefawari miliyari fu cogo min na. San 1983 «CNCA» ka sefawari miliyari 8 ni miliyon 16 juru tun be goferenaman ni forobabaarakelaw la. Juru cayara fo ka t'a banki bin. Ko «CICAM» b'o dakun na bi. Alen Aninkipe ka fo la, ko nin wale ma sorò dowerew fe, ni mogo min ye wari dun, sariya te yen min b'o tigi bugo cogoya la, min be waridun nege ba mogow la.

Faransuwa Awudo
Badama Dukure

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A'y'olu nini.

1 - jifilien kala. 2 - Samara min be duguma. 3 - jakuma da. 4 - jifilien min be duguma. 5 - Jilie kukkanla. 6 - jirimanké min be duguma numanle. 7 - Segi kundna. 8 - jakuma sen kelen. 9 - jifilien min be kinifé, o kund na. 10 - Bisiki minnu be duguma, o di la kelen.

jabdi

Afiriki jamanaw ka donjogonna sira do ye farikolojenaję ye

Sewobe ye Mali ntolatan ekipu ye, min y'a tile ke Bamako, cębo kęnew kan. Nka waati nana se, geleya donna ntolaciton in kono fo k'a yooboyaaba. Nka Ala ni Sewobe ekipu nemogę tinandiw barika, in'a fo u ka peresidan Musa KONATE, Bamakokura kin ton lakodonnenba in y'a jeniyoro fin san 2000 KUPU DI MALI la, u ye min yalon ka bo Esitadi ton mandi ne kan, san 2000, utikalo tile 13.

Sewobe ekipu dilanna a be san 40 bo, nka salon doren a y'a togo seben KUPU DI MALI taariku kono ni negeba yalonni ye. Kabini o don fo ka sebi ma, Sewobe nemogę be hakilijagabę la ka feew dabali Mali n'a kerefe jamanaw ka ntolatantow be se ka Afiriki tilebinyanfan marajamanakuntigwka naniya numan talen waleya farikolojenaje kunbenw sira kan cogo min na, walasa an ka jamanaw ka se ka don jognon na, k'u ka bandena ni kelenya sababi.

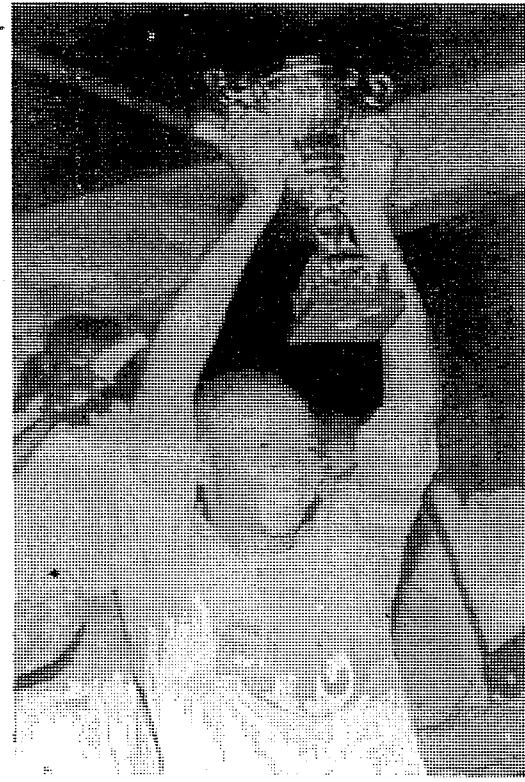
Sewobe ton kuntigi Musa KONATE n'abaaranjognwbenna kolaka Jarafu ntolaciton wele ka bo Senegali ani Abijan Esitadi ka fara Wagadugu doolow ka ekipu kan. U welela badena ntolatan min na, u ni Mali ekipu minnu ye kuwaba ke, o ye Sewobe ni Joliba ni Esitadi Maliyen ye.

Miirina fila minnu tun be donjogonna kunben ninnu na, o fojo ye Mali ekipu k'u yere laje, k'u seko n'u döndo dö Afiriki ntolatankow la, u ka kan ka ye minnu kene kan. Miirina filanan ye jognondon ni bolodijognoma ni badena sinsinni ye Mali n'a kerefe jamanaw ni jognon ce.

N'an ye Bamako teriya ni badena kunbenw laje nin sira fila kan, an be se k'a fo'ka ko kera kunkorota ani sewaba ye Sewobe bolo.

Balontan in kuwaba fo'lo kera Esitadi Maliyen ni Abijan Esitadi ni jognon ce, san 2001, marisikalo tile 15. Abijankaw y'u wasa don Esitadi Maliyen na ni bi 3 ni 2 ye.

San 2001, marisikalo tile 16, dunanw jatigi n'o ye Sewobe ye, o ye Dakaru Jarafu baadebe walon ni bi 5 ni 1 ye.

Sewobe Kapiteni be ka Kupu ya,ga

Hali u ma hine u la dunanya gasi kama.

Odon kelen na, Wagadugu doolow ye Joliba gosi ni bi 1 ni o ye.

San 2001, marisikalo tile 17, Joliba y'a dimi bo Dakaru Jarafu la ni bi 4 ni 2 ye. San 2001, marisikalo tile 18, Esitadi Maliyen ni Wagadugu doolow ye filaninbin ke bi 1 ni 1.

Ontola bannen ko, Sewobe ni Abijan Esitadi ye katabanaani wuli. O janjo diyara Sewobe la, bawo Bamakokura funankeninw y'u ncon kari Abijankaw la ni bi 3 ni 1 ye.

Jatemine y'a jira ko Sewobe ntolatantow de ye joyoro fo'lo soro, ka Wagadugu doolow d'okan, o ko Joliba ka joyoro sabanan ta. Abijan Esitadi kera naaninan ye. Esitadi Maliyen ye joyoro duurunan soro. Dakaru Jarafu ekipu kera laban ye.

Sewobe n'a demebagaw sera ka jognondon ni donjogonna ni badena ni teriya balontan min laben nin ye Bamako, a yebeselajelen wasa dunanw fara jatigi kan.

A ma ne u ye jekulu wuli san 2001, marisikalo tile 17, sanni jognondanw ka kuncé, ka kilometere 10 jognonna taama Bamako, k'a damine Afiriki ka kelenya

ton «OUA» togola moniman na fo ka taa se Mali ka horonya togola siraba ma, k'a jira ko Afiriki sera yoro min na sisinan ka jamanaw ni jognon ce siraw ka kan ka labila, walasa donjogonna ni kelenya ni badena ni teriya siraw kana dan kumamugu ma.

Funankenin keme yirika, balontannaw ni farikolojenajekela werew tugura Sewobe peresidan Musa KONATE ko ka nisondiya taama in ke.

An be se ka min fo Sewobe ka naniya numan in kan, a ma diya malidenw doren ye, dunan welelenw yere m'u to to. O yoro la, Mali farikolojenajekow minisiri Adama KONE ye jamanakuntigi ni goferenaman ka foli ni walenumandon lase mogow bee lajelen ma, minnu y'u sen b'u kono koro ka na an ka tulon in diy'an bolo. A y'a jira ko an ka mara jamanaw ka donjogonna ni kelenya ni badena sira teliman do ye farikolojenaje ye.

Dunanw y'u ka nisondiya jira ni tonba dosigiliyesenkananka mara jamanaw ntolatantow ni jognon ce, walasa an ka jognon don, ka jognon fela don, ka jognon deme.

Sewobe peresidan ye jama ladonniya ko ni Ala sonna nin ko in bena ke laada ye. Min ye san 2002 kunbenyoro sugandili ye, a ko dunanw ni dunanw seginna so, u n'u ka nemogow mana ben min kan, o na da mogow tulo kan.

Basiriki TURE

MAP - kantig
cawmisi DARABC
Mali karwken nafonisso
baarada kantig
Flavie Samate
KIARDU
BP - 24 telefona - 21102
KIARDU Bledjys - Bozo
Bamako - Mali
Djatozgawani ssobnojaw kumia
Basiriki ture
ssobnbgaw kejutri
Basiriki Dukore
abijunye et KIARDU dateellat
Ejen Gal - 16.000